

سلسلہ دروس خارج

اصول فقہ

جلسہ :

۱۱

تاریخ :

۸۹ / ۷ / ۱۸

استاد پیدہ حسن خمینی

موضوع : تعریف علم

عبارت حضرت امام (ره) پیرامون تعریف علم :

إنَّ كلَّ علم عبارة عن عدة قضايا مرتبطة تجمعها خصوصية بها يترتب عليها
غرض واحد و فائدة واحدة بالوحدة السخية

۱. نظر امام (ره) : علم، همان نفس قضاياست

۲. علم عبارت است از علم به قضايا

۳. علم عبارت است از مجموعه موضوع و مبادی و

مسائل

۴. علم عبارت است از صنعت

عدة قضايا

عدة قضايا

٤. علم عبارت است از صنعت

بررسی
نظریه
چهارم

بیان عبارت آخوند
خراسانی (رحمه الله)

نقد حضرت امام بر
کلام آخوند (رحمهما
الله)

« إن كان الأولى تعريفه بأنه : صناعة
يعرف بها القواعد التي يمكن أن تقع في
طريق استنباط الأحكام أو التي ينتهي إليها
في مقام العمل »

« و كأنّ هذا التعريف أسوأ التعاريف
المتداولة بينهم لأنّ كلّ علم .. »

عبارة حضرت امام (ره) پيرامون تعريف علم :

إنَّ كلَّ علم عبارة عن عدّة قضايا مرتبطة تجمعها خصوصية بها يترتب عليها
غرض واحد و فائدة واحدة بالوحدة السنخية

بررسی وحدت سنخية

اقسام واسطه

واسطه در عروض

(حيثيت تقييدية)

واسطه در ثبوت

(حيثيت تعليلية)

واسطه در ثبوت

ذی الواسطه، حقیقتاً متصف به صفت میشود

علت ثبوت صفت در ذی الواسطه، واسطه است

نتیجه : با رفع واسطه ، صفت از ذی الواسطه رفع نمیشود

مثال : آب به واسطه حرارت، متصف به آتش میشود

اقسام واسطه

واسطه در عروض

(حیثیت تقییدیه)

واسطه در ثبوت

(حیثیت تعلیلیه)

واسطه در عروض

ذی الواسطه، بالعرض متصف به صفت میشود

صفت حقیقتاً متعلق به واسطه است

نتیجه : هر گاه واسطه رفع شد، صفت از ذی الواسطه رفع میشود

مثال : مسافر متصف به حرکت میشود مادامی که در کشتی است

